



Commissie Zorgvuldig Bestuur

CZB/V/GV/2012/309

BETREFT: hoedanigheid en belang als verzoekende partij - anonieme vraag of klacht

1. PROCEDURE

1.1 Ontvangst: 28.02.2012

1.2 Vraagsteller

[X], stafmedewerker bij het Vlaams Netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen vzw

1.3 Verweerder

/

1.4 CZB

Bij e-mailbericht van 28 februari 2012 zendt de vraagsteller zijn vraag aan het secretariaat van de Commissie.

Bij e-mailbericht van 13 maart 2012 bevestigt het secretariaat de datum van de zitting en nodigt de vraagsteller voor de zitting uit. Bij e-mailberichten van 13 en 14 maart 2012 wordt de aanwezigheid op de zitting bevestigd.

2. INHOUD van de VRAAG

De vraagsteller vraagt of het Vlaams Netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen als organisatie in naam van ouders en kinderen een klacht kan neerleggen bij de commissie. De vraagsteller vraagt ook of deze klacht anoniem kan zijn, meer bepaald wordt gevraagd of de namen van de betrokken ouders uit het dossier kunnen gelaten worden, indien ouders dit wensen.

De vraagsteller verwijst nog naar de statuten waarin duidelijk de doelstellingen van de vzw geformuleerd zijn.

3. ZITTING COMMISSIE

3.1 Datum en uur: 19 maart 2012, 11 uur.

3.2 Kamer

Kamer bevoegd voor het basisonderwijs en kamer bevoegd voor het secundair onderwijs, het deeltijds kunstonderwijs, het volwassenenonderwijs en de centra voor leerlingenbegeleiding.

3.3 Commissieleden

De Commissie is in overeenstemming met artikel V. 22 van het decreet van 13 juli 2001 betreffende het onderwijs-XIII-Mozaïek en artikel 1 tot en met artikel 3 van het ministerieel besluit van 28.11.2007 betreffende de samenstelling van de Commissie Zorgvuldig Bestuur als volgt geldig samengesteld:

De heer Raf Verstegen, voorzitter;

Hilde Timmermans, Francis Deryckere, Etienne Becuwe en Bengt Verbeeck, leden.

3.4 Aanwezige betrokkenen, getuigen, deskundigen, raadsleden

- [X], stafmedewerker;

- [Y], stafmedewerker Onderwijs.

3.5 Stemming

De Commissie heeft na beraadslaging eenparig de volgende conclusies opgesteld inzake bevoegdheid en advies.

4. ADVIES VAN DE COMMISSIE

4.1 Regelgeving

** Decreet betreffende het onderwijs-XIII-Mozaïek van 13 juli 2001.*

Art. V.25.

De Commissie beslist over de gegrondheid van klachten van belanghebbenden inzake :

1° de internationaalrechtelijke en grondwettelijke beginselen inzake de kosteloosheid van het onderwijs, de beginselen vermeld in artikel 27 van het decreet Basisonderwijs van 25 februari 1997, artikel 35 van de codificatie betreffende het secundair onderwijs en artikel 6, 6°, van het decreet van 1 december 1998 betreffende de centra voor leerlingenbegeleiding en de bijdrageregeling bedoeld in artikel 27bis en 27ter, § 1, van het decreet Basisonderwijs van 25 februari 1997;

2° de bepalingen van artikel 51 van het decreet Basisonderwijs van 25 februari 1997, van artikel 7 tot en met 10 van de codificatie betreffende het secundair onderwijs, van artikel 14bis van het decreet van 1 december 1998 betreffende de centra voor leerlingenbegeleiding, van artikelen 95bis tot en met 95sexies van het decreet van 31 juli 1990 betreffende het onderwijs II en van artikelen 120 tot en met 125 van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs;

3° de niet-naleving van de bepalingen omtrent de bevoegdheden en de besluitvormingsprocedures bedoeld in artikel 18 tot en met 22 van het decreet van 2 april 2004 betreffende participatie op school en de Vlaamse Onderwijsraad.

.....

Art. V.26. De Commissie kan vragen van belanghebbenden behandelen over de aangelegenheden bedoeld in artikel V.25, eerste lid.

Art. V.29. Zodra een klacht wordt ingediend, stelt de Commissie de betrokkenen daarvan schriftelijk in kennis.

Art. V.30. De Commissie hoort de betrokkenen. De Commissie kan ambtshalve of op verzoek van de betrokkenen getuigen horen.

Art. V.35. De Vlaamse regering bepaalt de nadere regelen inzake de ontvankelijkheid en procedure. Zij garandeert daarbij de hoorplicht.

* Besluit van de Vlaamse regering van 27 september 2002 betreffende de Commissie Zorgvuldig bestuur.

Artikel 1.

Voor de toepassing van dit besluit wordt verstaan onder :

1° ...

2° betrokkenen : de betrokkenen bedoeld in artikel V.29 van het decreet;

...

Art. 5.

De kamer van de Commissie, bevoegd voor het basisonderwijs, behandelt op de zitting alle vragen en klachten met betrekking tot inbreuken op de in artikel V.25, eerste lid van het decreet bedoelde beginselen, vastgesteld in een school voor basisonderwijs.

De kamer van de Commissie, bevoegd voor het secundair onderwijs, de centra voor leerlingenbegeleiding, het deeltijds kunstonderwijs en het volwassenenonderwijs, behandelt op de zitting alle vragen en klachten met betrekking tot inbreuken op de in artikel V.25, eerste lid van het decreet bedoelde beginselen, vastgesteld in een school voor secundair onderwijs, een centrum voor leerlingenbegeleiding, een instelling voor deeltijds kunstonderwijs of een centrum voor volwassenenonderwijs.

Gemeenschappelijke vragen en klachten worden door de beide kamers samen behandeld op de wijze voorgeschreven door het reglement van orde.

Art. 6.

De voorzitter oordeelt over de ontvankelijkheid van de vragen en klachten. Hij toetst deze daarbij aan de bepalingen van artikel V.25, V.26 en V.28 van het decreet. De indiener van een klacht wordt onverwijld schriftelijk in kennis gesteld van de eventuele onontvankelijkheid.

Art. 12. (voor klachten)

De betrokkenen kunnen zich op de zitting laten bijstaan of vervangen door een raadsman.

Art. 15.

Binnen een termijn van vijftien kalenderdagen, die ingaat op de dag na die van de in artikel V.29 van het decreet bedoelde kennisgeving, kan het betrokken bestuur een verweerschrift indienen.

De voorzitter kan op verzoek en rekening houdend met de complexiteit van een dossier :

1° een verlenging van de in het eerste lid bedoelde termijn toestaan;

2° de indiening van schriftelijke stukken ter zitting toestaan.

Art. 17. (voor vragen)

De Commissie beantwoordt vragen binnen een termijn van zestig kalenderdagen, die ingaat op de dag na die van de ontvangst van de vraag.

* Reglement van orde van de Commissie Zorgvuldig Bestuur van 17 maart 2008.

Artikel 1. Voor de toepassing van het reglement van orde wordt verstaan onder:

1° het decreet: het decreet van 13 juli 2001 betreffende het onderwijs-XIII-Mozaïek, zoals gewijzigd;

2° het besluit: het besluit van de Vlaamse regering van 27 september 2002 betreffende de Commissie zorgvuldig bestuur;

3° de verzoekende partij: de belanghebbende die een vraag of klacht inzake zorgvuldig bestuur indient;

4° de verwerende partij: het schoolbestuur, de inrichtende macht of het bestuur;

5° betrokkenen: verzoekende en verwerende partijen;

...

Artikel 2. Om ontvankelijk te zijn moet:

- een vraag of een klacht betrekking hebben op een aangelegenheid waarvoor een decreet de commissie uitdrukkelijk bevoegd verklaart;
- de verzoekende partij belang hebben bij de vraag of de klacht (decreet artikel V.25 en V.26);
- de verzoekende partij haar identiteit en adres meedelen en indien het gaat om een concrete betwisting ook de identiteit en het adres van de verwerende partij;

...

Artikel 30. Na ontvangst van een vraag meldt het secretariaat aan de betrokkenen:

- 1° de ontvangst van de vraag en bezorgt er een afschrift van aan de verwerende partij;
- 2° de samenstelling van de Commissie;
- 3° het reglement van orde;
- 4° de plaats, de dag en het uur waar de zitting zal worden gehouden;
- 5° de mogelijkheid voor de verwerende partij om desgevallend overeenkomstig het bepaalde in art. 3, §2 een verweerschrift in te dienen. Het secretariaat bezorgt aan de verzoekende partij een afschrift van het verweerschrift, tenzij de verwerende partij meedeelt dit zelf reeds te hebben gedaan.

Artikel 32. Bij de behandeling van vragen kan de Commissie beslissen betrokkenen op te roepen om hen te horen.

Artikel 36. Na ontvangst van een klacht meldt het secretariaat aan de betrokkenen:

- 1° de ontvangst van de klacht en bezorgt er een afschrift van aan de verwerende partij;
- 2° de samenstelling van de Commissie;
- 3° het reglement van orde;
- 4° de plaats, de dag en het uur waar de zitting zal worden gehouden.
- 5° de mogelijkheid voor de verwerende partij om desgevallend overeenkomstig het bepaalde in art. 3, § 1 een verweerschrift in te dienen. Het secretariaat bezorgt aan de verzoekende partij een afschrift van het verweerschrift.

Artikel 38. Bij de behandeling van klachten roept de Commissie de betrokkenen op om hen te horen. De Commissie kan ook beslissen om getuigen op te roepen.

4.2 Bevoegdheid

De Commissie is van oordeel dat zij bevoegd is, rekening houdende met de aangehaalde feiten en de geldende regelgeving.

4.3 Advies

4.3.1 Algemeen.

De Commissie is bevoegd voor toezicht op kostenbeperking en kosteloosheid, het verbod van politieke activiteiten op school, oneerlijke concurrentie, reclame en handelsactiviteiten, en participatie in het vrij onderwijs. Zij oefent dit toezicht uit door het beantwoorden van vragen en het behandelen van klachten, die beide door elke belanghebbende kunnen worden ingesteld. De vragen worden beantwoord met een advies, bij klacht neemt de commissie een beslissing. In de parlementaire voorbereiding is de bevoegdheid als volgt toegelicht:

“Wanneer de Commissie gevat wordt door een klacht van een belanghebbende, oefent zij een daadwerkelijk beslissingsrecht uit. Zij kan echter ook, bij wijze van informatieve mededeling, antwoorden op vragen van particulieren of onderwijsinstellingen.” (*Parl. St.* VI. P. 2000-01, nr. 729/1, p.21). De draagwijdte van een advies als antwoord op een vraag is door de Commissie nader omschreven in het advies CZB/V/KSO/2011/289 van 20 juni 2011 (par. 5.3.5).

De verzoekende partij die een vraag of een klacht bij de Commissie indient moet van een belang doen blijken. Is het belang niet aangetoond, dan zal de vraag of de klacht onontvankelijk verklaard worden.

Een vereniging kan in rechte optreden ter verdediging van haar statutair omschreven collectieve belangen of ter verwezenlijking van haar statutaire doelstellingen maar niet ter behartiging van het algemeen belang of, behoudens daartoe bij wet of decreet gemandateerd, de belangen van individuele leden of in individuele dossiers. Een vereniging mist de hoedanigheid om een vraag of een klacht bij de Commissie in te dienen wanneer deze betrekking hebben op het eigen belang van welbepaalde te individualiseren leden (cf. A. MAST, J. DUJARDIN, M. VAN DAMME & J. VANDE LANOTTE, *Overzicht van het Belgisch administratief recht*, 18^e ed., 2009, p.1024-1026).

De werking van de Commissie is nader geregeld door het Besluit van de Vlaamse regering van 27 september 2002 betreffende de Commissie Zorgvuldig Bestuur¹ en het reglement van orde van de Commissie.

Het reglement van orde van de Commissie zorgvuldig bestuur bepaalt in zijn artikel 2 dat om ontvankelijk te zijn de verzoekende partij belang moet hebben bij de vraag of de klacht (decreet artikel V.25 en V.26) en haar identiteit en adres moet meedelen en indien het gaat om een concrete betwisting ook de identiteit en het adres van de verwerende partij.

Om na te kunnen gaan of de verzoekende partij getuigt van het vereiste belang is het nodig dat zij haar identiteit aan de Commissie kenbaar maakt.

Aan de basis van het formuleren van een klacht ligt een conflict. Diegene die bij de klacht betrokken is, moet zich kunnen verdedigen. Aan het recht van verdediging zou afbreuk gedaan worden indien de partij die zich tegen de klacht moet verdedigen, geen kennis heeft van de hoedanigheid van de verzoekende partij.

Voor zover aan een bij de Commissie voorgelegde vraag een conflictsituatie ten grondslag ligt, is het eigen aan het recht van verdediging van de bij het conflict betrokken partij dat deze van de hoedanigheid van de verzoekende partij kennis heeft. Het horen van de tegenpartij blijkt ook herhaaldelijk bijzonder nuttig om de Commissie te informeren over de precieze toedracht van de feiten.

4.3.2 Toepassing

Volgens haar statuten heeft de VZW “Vlaams Netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen” als doel het opheffen van armoede en sociale uitsluiting in het bevoegdheidsgebied van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest.

Verder zal het Vlaams Netwerk in overeenstemming met haar doelstellingen, in het belang van zijn leden en breder in het belang van alle personen en groepen in armoede en sociale uitsluiting, een aantal functies uitoefenen onder meer:

- 1° ondersteunen van de activiteiten van verenigingen waar armen het woord nemen;
- 2° coördineren van de activiteiten van verenigingen waar armen het woord nemen;
- 3° organiseren van overleg en ervaringsuitwisseling tussen verenigingen;

¹ B.S. 31 oktober 2002

- 4° bevorderen van gemeenschappelijke initiatieven ten behoeve van de verenigingen;
- 5° functioneren als autonome en kritische gesprekspartner van de overheid.

De VZW Vlaams Netwerk kan in rechte optreden ter verwezenlijking van haar statutaire doelstellingen zoals aangehaald. Het decreet van 21 maart 2003 betreffende de armoedebestrijding geeft haar geen mandaat om in het belang van individuele leden op te treden.

De VZW heeft dus op zich niet de vereiste hoedanigheid om op vraag van en namens een individuele ouder een vraag of een klacht bij de Commissie in te dienen.

Dit sluit niet uit dat ouders voor het stellen van een vraag of het indienen van een klacht een mandaat naar burgerlijk recht kunnen geven aan een personeelslid van de vereniging.

De vraagsteller of de klager wordt opgeroepen om op de zitting aanwezig te zijn. Dat houdt niet in dat ze persoonlijk moeten verschijnen. Zij kunnen zich ook laten vertegenwoordigen door een persoon aan wie zij daarvoor een mandaat hebben gegeven. Indien zij persoonlijk verschijnen kunnen zij zich laten bijstaan door een raadsman naar hun keuze.

De Commissie neemt geen kennis van anonieme vragen of klachten.

Telkens het gaat om een concrete betwisting, of het nu om een klacht of een vraag gaat, is, gelet op de rechten van de verdediging, vereist dat de vraagsteller of de klager zijn identiteit bekend maakt. Een vertegenwoordiger maakt noodzakelijk bekend wie hij vertegenwoordigt.

Het komt meer dan eens voor dat een concrete betwisting betrekking heeft op een probleem van principiële aard waar de Commissie zich nog niet heeft over uitgesproken. Wanneer de onderliggende problematiek betrekking heeft op het werkingsgebied van de VZW Vlaams Netwerk moet zij geacht worden een belanghebbende te zijn die bevoegd is om de vraag in haar principiële vorm aan de Commissie voor te leggen. Het antwoord zal moeten worden gelezen met de omzichtigheid die altijd vereist is bij de toepassing van algemene regels op concrete gevallen.

De Commissie wijst er ten slotte op dat zij op eigen initiatief of op vraag van personen of organisaties die actief zijn in een werkingsgebied dat valt binnen een bevoegdheidsdomein van de Commissie, experts kan uitnodigen.

4.3.3 De Commissie komt tot volgend advies:

Verzoekende partij kan in rechte optreden ter verwezenlijking van haar statutaire doelstellingen. Zij heeft op zich niet de vereiste hoedanigheid om op vraag van en namens een individuele ouder een vraag of een klacht bij de Commissie in te dienen. Dit sluit niet uit dat ouders voor het stellen van een vraag of het indienen van een klacht een mandaat naar burgerlijk recht kunnen geven aan een personeelslid van de vereniging. De verzoekende partij kan wel een vraag van algemene strekking die binnen haar werkingsgebied valt, aan de Commissie voorleggen.

De Commissie kan geen kennis nemen van anonieme vragen of klachten. Wanneer een concrete betwisting aan de grondslag ligt vereisen de rechten van de verdediging dat de vraagsteller of de klager zich kenbaar maken. Zij worden ook opgeroepen om op de zitting aanwezig te zijn. Zij kunnen zich laten bijstaan door een raadsman van hun keuze. Hun

aanwezigheid is ook niet verplicht. Zij kunnen zich door hun raadsman laten vertegenwoordigen.

Brussel, 19 maart 2012

Marleen Broucke
Secretaris

Raf Verstegen
Voorzitter